

Uchwała Nr XV/110/2012
Rady Gminy Dąbrówka
z dnia 29 maja 2012 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dąbrówka na lata 2012 – 2014.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142 poz. 1591 ze zm.) w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 Nr 149, poz. 887) Rada Gminy w Dąbrówce uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dąbrówka na lata 2012 - 2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrówka.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
A. Gurgas
mgr Agnieszka Gurgas

Uzasadnienie do Uchwały Nr XV/110/2012

Rady Gminy Dąbrówka

z dnia 29 maja 2012 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dąbrówka na lata 2012 – 2014.

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887) do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja 3 - letniego gminnego programu wspierania rodziny. Istotnym elementem ustawy jest wprowadzenie rozbudowanego systemu profilaktyki na rzecz rodziny wychowującej małoletnie dzieci, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W ramach działań profilaktycznych w gminie ustawa wprowadza m.in. obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
A. Gyglaś
mgr Agnieszka Gyglaś

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2012 – 2014

I. Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2012 – 2014, w gminie Dąbrówka opracowano na podstawie art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.).

Stanowi on samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Celem programu jest dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych i środowiska rodzinnego, służące harmonijnemu rozwojowi i samodzielności życiowej, zapewniające ochronę praw i wolności oraz dobro rodziny, będącej podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków.

Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania.

Program powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Dąbrówka, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze, opracowaną m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: ewidencji ludności Urzędu Gminy w Dąbrówce, rejestrów i sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie i Sądu Rodzinnego w Wołominie.

II. Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny

1. Wspieranie rodziny naturalnej w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

III. Charakterystyka programu wspierania rodziny

1. Uwarunkowania mające wpływ na sytuację dzieci w rodzinach

Rodzina jest pierwszym naturalnym środowiskiem wychowawczym i podstawową grupą społeczną, w której wychowuje i usamodzielnia się dziecko. Skuteczna realizacja funkcji opiekuńczo-

wychowawczych zabezpiecza prawidłowy rozwój dziecka w wymiarze biologicznym i emocjonalnym, co stanowi o jej wyższości nad innymi grupami społecznymi.

Natomiast bezradność w zakresie opieki i wychowania, a także inne zaburzenia systemu rodzinnego wpływają negatywnie na rozwój dziecka, nie zapewniają ochrony i gwarancji praw i wolności, w tym do wychowania w rodzinie naturalnej. Dlatego niekorzystne zjawiska dziejące się w rodzinie wymagają wspierania poprzez zaspakajanie potrzeb indywidualnych i rodzinnych oraz systematycznego rozwiązywania problemów, służące odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wśród rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Od kilku lat coraz wyraźniej dostrzegamy kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym nie tylko dzieci i młodzieży, ale także wielu rodziców. Często związane jest to z innymi problemami występującymi w rodzinach tj. utrata pracy, brak środków na bieżące utrzymanie. Dom rodzinny niewystarczająco wspiera członków rodziny emocjonalnie, co powoduje, że osamotnieni ludzie, przytłoczeni problemami życia codziennego, szukają wsparcia wśród często destruktywnych grup rówieśniczych. Do tego dochodzi niski poziom kulturowy, nieumiejętność wykorzystania wolnego czasu, brak zainteresowań i hobby. Pojawiają się w związku z tym zaburzenia relacji rodzinnych, zachowania na granicy patologii, zagrażające zdrowemu stylowi życia i prowadzące do groźnych uzależnień. Rodzice koncentrują się na własnych problemach, uciekają w nałogi, a z czasem nie wypełniają swoich ról rodzicielskich, co skutkuje zaniedbywaniem dzieci, stosowaniem przemocy w rodzinie, aż po ingerencję instytucji zewnętrznych w rodzinę i umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki. W przypadkach utrzymywania się takich sytuacji przez dłuższy czas dochodzi do wykluczenia osób i rodzin z życia zawodowego i społecznego, a problemy z każdym dniem narastają w nich coraz bardziej. Należy więc podjąć wszelkie możliwe działania, na najwcześniejszym poziomie pojawiania się tego typu problemów, aby wspierać rodziny w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, które generują zaburzenia życia rodzinnego i relacji między członkami rodzin. Natomiast w przypadkach, gdy rodzina nie podołała problemom codziennego życia i jej funkcjonowanie w obecnym stanie stało się niemożliwe, należy podjąć interwencję polegającą na zapewnieniu bezpieczeństwa dla wszystkich jej członków, a ponadto podjąć pracę, na rzecz przywrócenia zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania.

2. Diagnoza sytuacji dziecka i rodziny w gminie Dąbrówka

Diagnozę problemów społecznych opracowano na podstawie danych zastanych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w oparciu o informacje uzyskane od podmiotów zawodowo lub społecznie zajmujących się problematyką dziecka i rodziny.

W gminie Dąbrówka zamieszkuje 7445 osób, w tym 1793 dzieci i młodzieży w wieku 0 – 18 lat, co stanowi 24% ogółu mieszkańców gminy.

Dzieci i młodzież objęte są opieką dydaktyczno - wychowawczą w Zespole Szkół w Józefowie w skład którego wchodzi szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym i gimnazjum, w szkołach podstawowych z oddziałami przedszkolnymi w Guzowatce i we Wszeborach, w szkole podstawowej w Dąbrówce, w gimnazjum w Dąbrówce oraz w przedszkolu samorządowym w Dręszewie.

Według danych z roku 2011 pod opieką placówek oświatowo-wychowawczych pozostaje 775 dzieci w przedszkolu oraz czterech szkołach podstawowych i 263 osoby uczące się w dwóch gimnazjach.

Potrzeby zdrowotne dzieci i rodzin zabezpieczają dwie placówki ochrony zdrowia: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dąbrówce i w Kuligowie. Prowadzą również działalność profilaktyczną z zakresu ochrony zdrowia oraz wiele akcji diagnostycznych i profilaktycznych.

O bezpieczeństwo dzieci i rodzin dba Posterunek Policji w Dąbrówce, patroluje miejsca zagrożone, reaguje na wszelkie wykroczenia i zagrożenia. Prowadzi też działania profilaktyczne mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa rodzin na terenie gminy.

W przypadkach poważnych zaniedbań wobec rodzin orzekana jest kuratela, według danych Sądu Rejonowego w Wołominie III Wydział Rodzinny i Nieletnich na terenie gminy jest 8 rodzin, które z powodu niewydolności opiekuńczej i wychowawczej mają orzeczony nadzór kuratora.

Dzieci i młodzież pozbawiona opieki rodzicielskiej korzystają z opieki zastępczej. W rodzinach zastępczych przebywa 13 dzieci i młodzieży, w tym 6 w zawodowej rodzinie zastępczej i 1 w rodzinie biologicznej.

Pomoc społeczną na rzecz ochrony i wspierania oraz wzmacniania pozycji dziecka i rodziny świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce. Dzieci i rodziny, będące w trudnym położeniu socjalnym korzystają z systemowej i kompleksowej pomocy, ukierunkowanej na wspieranie w zagrożeniach, profilaktykę i poradnictwo.

Analiza zbioru danych uzyskanych w toku bieżącej działalności ośrodka pomocy społecznej wskazuje, że rodziny stanowią znaczną część klientów ośrodka pomocy społecznej, w tym w szczególności rodziny wielodzietne i niepełne, doznające trudności opiekuńczo-wychowawczych i w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego oraz innych problemach systemu rodzinnego.

Poniższa tabela przedstawia strukturę rodzin wychowujących dzieci i objętych pomocą społeczną w latach 2009 – 2011 na terenie gminy Dąbrówka.

Tabela nr 1. Struktura rodzin wychowujących dzieci objętych pomocą społeczną w latach 2009 – 2011 na terenie gminy Dąbrówka.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2009		Rok 2010		Rok 2011	
	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM	233	840	232	836	272	925
w tym rodziny z dziećmi ogółem	169	736	164	705	176	743
o liczbie dzieci:						
1	39	106	41	101	38	91
2	51	196	55	212	56	212
3	39	185	33	163	39	172
4	28	160	21	122	23	123
5	6	41	7	48	9	56
6	5	39	4	31	6	43
7 i więcej	1	9	3	28	5	46
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	41	140	32	100	41	123
o liczbie dzieci:						
1	14	28	14	28	19	38
2	11	35	9	27	11	33
3	7	28	3	12	6	24
4 i więcej	9	49	6	33	5	28

Źródło: Dane ze sprawozdania rocznego MPiPS – 03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za 2009, 2010 i 2011 rok.

Z analizy danych zawartych w tabeli wynika, że na przestrzeni ostatnich trzech lat ilość rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na wysokim poziomie i średnio stanowi około 74% ogółu rodzin objętych pomocą społeczną.

Liczba rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na wyrównanym poziomie i średnio stanowi około 22% ogółu rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną.

W 2011 roku na terenie gminy Dąbrówka z systemu pomocy społecznej skorzystało 176 rodzin z dziećmi, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 743, co stanowi 9,9% mieszkańców gminy Dąbrówka. Z tego 33 rodziny wykazuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Te rodziny wymagają głównie wsparcia w zakresie życia rodzinnego.

IV. Strategia działania gminnego programu wspierania rodziny:

1. pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych organizuje i realizuje w gminie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. obszar działania programu obejmować będzie rodziny o których mowa art. 5, ust. 1, pkt 1, 2, 3 a-b, 4 a-b, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 ze zm.) zamieszkałe na terenie gminy Dąbrówka,
3. praca z rodziną prowadzona będzie także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną,
4. gminny program wspierania rodziny przeżywającej trudności wyrażać się będzie poprzez zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
5. wspieranie rodziny prowadzone będzie za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego, zgodnie z zasadą pomocniczości,
6. wspieranie rodziny prowadzone będzie w zakresie pracy z rodziną oraz pomocy i opieki, w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla dzieci w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych oraz pomocy prawnej, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego, a także za pośrednictwem grup wsparcia lub grup samopomocowych.

V. Założenia gminnego programu wspierania rodziny:

1. Cel główny, strategiczny:

Skuteczna ochrona dziecka i rodziny poprzez kreowanie funkcjonalnego i zintegrowanego systemu wsparcia rodziny naturalnej oraz organizowania pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Cele operacyjne:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w zakresie pracy z rodziną oraz wsparcia dziennego,
- 3) dążenie do wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną, w rodzinnych formach pieczy zastępczej, służącej dobru dziecka.

3. Działania:

- 1) diagnozowanie i analiza sytuacji dziecka i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny służące stabilności środowiska wychowawczego,
- 3) podnoszenie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 4) świadczenie pomocy w zakresie integracji i reintegracji rodziny,
- 5) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 6) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- 7) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków dla działania rodzin wspierających;
- 8) organizowanie zespołów interdyscyplinarnych wspierających rozwiązywanie problemów na rzecz dobra dziecka i rodziny,
- 9) tworzenie form wsparcia dziennego dla dzieci,
- 10) systematyczne analizowanie i monitoring gminnego programu wspierania rodziny.

VI. Zasoby niezbędne do uzyskania założonych celów

1. program finansowany jest z środków własnych gminy,
2. koordynatorem programu wspierania rodziny w zakresie administrowania i zarządzania zasobami ludzkimi i finansowymi oraz koordynacji działań i współpracy będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrówce,
3. zadania merytoryczne wykona zespół pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przy współpracy ze szkołami i przedszkolami działającymi na terenie gminy oraz innymi podmiotami zawodowo lub społecznie zajmującymi się problematyką dziecka i rodziny,
4. zaplecze techniczne stanowić będą pomieszczenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, wyposażone w podstawowy sprzęt biurowy i elektroniczny, z dostępem do Internetu, a także sale szkolne gdzie odbywać się będą formy wsparcia dziennego i spotkania grupowe, jak również prezentacje i imprezy tematyczne.

VII. Przewidywane rezultaty programu wspierania rodziny

1. Rezultaty ilościowe

Efektem realizacji głównych założeń gminnego programu wspierania rodziny jest:

- 1) zatrudnienie asystenta rodziny, tworzenie form wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz grupy wsparcia i samopomocowej dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- 2) asystent rodziny będzie prowadzić pracę z rodziną w miejscu zamieszkania, z tym, że liczba tych rodzin nie może przekroczyć 20,
- 3) formy wsparcia dziennego dzieci i młodzieży będą polegały na organizowaniu zajęć pozalekcyjnych, wyjazdów rekreacyjnych, imprez integracyjnych,

2. Rezultaty jakościowe

Poprzez realizację głównych założeń gminnego programu wspierania rodziny przewidywane są następujące efekty:

- 1) poprawa funkcjonowania rodziny oraz rozwój umiejętności opiekuńczo-wychowawczych

- rodzin przeżywających trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej,
- 2) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
  - 3) wzrost integracji i reintegracji rodziny.
  - 4) ograniczenie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny z terenu gminy.
  - 5) pozostawanie dzieci ze środowisk zagrożonych w rodzinie, dzięki edukacji i wsparciu oraz pracy z rodziną asystenta rodziny.
  - 6) wzrost pozytywnych relacji dzieci i rodziców z rodzin przeżywających trudności poprzez integrację, wsparcie i edukację.
  - 7) rozwój wsparcia dziennego i działań samopomocowych.

VIII. Harmonogram realizacji programu wspierania rodziny

Gminny Program wspierania rodziny realizowany będzie w latach 2012 - 2014.

Cele i działania operacyjne realizowane będą w czasie ciągłym, przewidzianym dla realizacji przedsięwzięć określonych w ustalonym cyklu realizacji programu wspierania rodziny.

IX. Monitoring realizacji programu wspierania rodziny

1. realizacja programu wspierania rodziny będzie monitorowana dla oceny założonych celów programu oraz przewidywanych rezultatów, a także działań skierowanych na rzecz beneficjentów oraz skuteczności środków i narzędzi,
2. podstawę monitoringu stanowić będzie zbiór i analiza danych statystycznych ilościowych i jakościowych,
3. zaplecze techniczne stanowić będą pomieszczenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, wyposażone w podstawowy sprzęt biurowy i elektroniczny, z dostępem do Internetu, a także sale szkolne gdzie odbywać się będą spotkania, również prezentacje edukacyjne i imprezy tematyczne.

X. Adresaci

Rodziny z terenu Gminy Dąbrówka przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

XI. Instytucje zaangażowane w realizację programu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce,
- Urząd Gminy w Dąbrówce,
- Instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz dziecka i rodziny,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radzyminie,
- Szkoły z terenu gminy Dąbrówka,
- Gminne Centrum Kultury w Dąbrówce,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrówce,
- Policja,

- Sąd Rejonowy w Wołominie,
- Kuratorzy Sądowi,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy
A. Gajda
mgr Agnieszka Gajda